

تېكەلەي فراولە و هەنگوين بۆ نەرم کردنى پېست

زۇربەي كچان خوازىارن دەم و چاويان بە ناسكتىن شىۋە بدرەوشىتتە، زۆر ناسك و نەرم و نيان بى، ھەندىك لە خانمان ھەن كە ھەست دەكەن رووخسارىان جوان نىيە، تەننەت ھەندى جارىش خۇيان پىن جوان نىيە. ئەگەر دەتەۋى رووخسارت جوان و ناسك بى، ھەرۋەھا بۇ ئەوانەي خۇيان پىن جوان نىيە، دەتوانن تېكەلەيەك بەكاربەيتن، تا جوانتريان بكات، كە تېكەلەيەكە لە فراولە و ھەنگوين پىكىدى، سوودى تەۋاۋى ھەيە بۇ پېستى رووخسار،

تېكەلەي فراولە و ھەنگوين

- (۴) تا (۵) فراولەي تازە پىنگەيشتوۋ بېنە، جوان بە ناۋ پاكى بشۇ، دواتر وشكى بىكەۋە.
- فراولەكە بخە ناۋ قايىكى قولل، دواتر وردى بىكە بە كەۋچىكىك تا جوان دەقلىشىتتەۋە.

- (۲) كەۋچەك لە كەرە يان روونى زەيتون لە سەر فراولەكە بىكە.
- يەك كەۋچەكى چا ھەنگوينى بەسەردا بىكە، تا دەپىتتە شلە ھەۋىرىك.
- لە رووخسارت بسوئىنە، يان ئەو شوئىنەي مەبەستە، ۋەك : دەست، مەچەك، قۆل، مل. تەننەت ئەو تېكەلەيە بۇ ھەموو پېستى جەستە بەسوودە، زىاترىش خانەي پېست نەرم دەكاتتەۋە. ھەۋلبدە بۇ ماۋەي (۲۰) خولەك لە شوئىكى فېنك دانىشە.

- لە كۆتايىدا، دەم و چاوت جوان بشۇ، يان ئەو شوئىنەي تېكەلەكەت لى داۋە. ھەۋلبدە مانگى جارىك و ھەفتانە (۳) رۆژ ئەو تېكەلەيە لە پېستت بەدەيت.

كەڭەر و بەرگ بۇ مۇبايلەكەت ھە ئېرئىرە

كېچان و خانمان، تا چەند شۇخ و شەنگ بىن، ھېشتا پىئوسىتىيان بە كارى جوانن و مۇددى تازە ھەيە. ئەو شەنگە و شۇخەي كېچان زىياتر لە جل و بەرگ، ئىكسسوار، كەرەستە، شىتى تايىبەت بە خۇيان ھەيە، ھەر بۇيەش كۆمپانىياكانى بواری دروست كوردى چەندىن بەرگ و كەڭەرى جيا جيا بۇ مۇبايلى كېچان بەرھەم دەھىنن، كە ئەو دەر فەتتەكە تا كېچان مۇبايلەكانيان لە بەرگىن يان كەڭەرنىڭ پىئوشىن، ئەو ھەش دەپتتە جۇرە ئىكسسوارىڭ، لە پال ئىكسسوارى دىكەى كېچان كە زۇربەيان لە دەست و مەچەك و مل دەكرىن، ھەر كچىك بە ھەز و خواستى خۇبەو جۇرنىڭ لەو بەرگانە بۇ مۇبايلەكەى ھەلدەبىزى، تا مۇبايلەكەى جواتر بى، ھەرەھا بە بوونى ئەو بەرگە يان كەڭەرە، مۇبايلەكەى لە كەوتىن و تەمپ بوون دەپارئىرت.

كچە دىزاینەرنىكى لوینانى:

باشە دىزاین و فاشن لە زانكۆكانى كوردستاندا بخویندیریت!

كوردى بەرھەم بەیتىم. ھەرەھا دامناو تىكەلنك لە نۆوان جلی كوردی و جلی لوینانى بكەم لە شىۋاز و رەنگدا، بە شىۋەيەكى مۇدیرنانه و چەند بىرۆكەيەكى لوینانى بۇ دەخەمە سەر، بەبى ئەوئە شىۋە رەسەتايەتتەكەى خۇى بشىۋىنم، بە راى من جلی كوردی لە جلی لوینانى نزیكە، بۇیە بىرۆكەم ھەيە كە بەبى دور كەوتنەو لە جوانى وردەكارىيە جلی كوردی و بە شىۋازىكى سەیر دەرىدەخەم، سەبارت بە دىزاین و شىۋازى جلی ماريا دەلى: پىم باشە، لە زانكۆكاندا بخویندیرى. لە لوینان لە چەندىن پەیمانگادا دەخویندیرت، بۇیە خۇزگە لە كوردستانىش ئەم كارە بكرىت. ھەرەھا بۇ ھونەرمەدان و گۇرانىبىزانىش ئەو دىزاینەرە گوتى: ئامادەم لە گەل ھونەرمەندانى كورد كار بكەم، بەھۇى ئەوئە لە نزیكەو سەیرى مۇدەكانیان دەكەم لەوانەش (دەشنى موراد و ھیلی لۇف)، ئە گەر دەرفەت بى، جل و بەرگى تايبەتیان بۇ دروست دەكەم كە لە گەل كلیپەكەیان بگونجى.

(ماريا ئەلرەزاق) كچە دىزاینەرنىكى لوینانىيە، لە بواری مۇدە و فاشندا دەست رەنگینە، چەندىن كارى تازە و جوانى ھەيە، بە چەندىن بىرۆكە و كارى جوانەو رووی لە كوردستان كوردو، دەپەوئ بە بوارەكەى خزمەتى كوردستان بكات، كە كۆمەلنك شىۋاز و ستايلىكى جلی جۇراوچۇرى دىزاینى كوردو، دەپەوئ بەرھەمە رەنگینەكانى لە كوردستان بلاو بكانەو، ئىستا ئەو خاترونە لە كوردستان ژيان بەسەر دەبات، لە لىدوانتەكیدا بۇ گولان وتى: نىازم وایە روو لە جلی كوردی بكەم، من تازە گەشستومەتە ھولیسەر، بۇیە دەمەوئ لە ئاینەدەيەكى نزیكەدا بە دلنیاى جلی

جاران كور و ئىستاش كچه!

كارمن دەللىج : جاران وئىنەى خۆم دەگرت، زۆربەى خەلك پىيان دەگوتم تۆ زۆر جوانى و رووخسارت لە كچ دەچى. تەنانت هەندىك جار هەستەم دەگرد لە جوانى رووخسارمدا كچ بىم. ئەوئىە قسەى ئەو نەمايشكارەى لە پىشووڧا بە رەگەز كور بوو و ئىستاش بۆتە كچ. كارمن دواى ئەوئى نەشتەرگەرى كرد بۆ گۆرپىنى رەگەزەكەى، ئىستا كورەكەى جاران ئىبە بۆتە كچىكى شوخ و شەنگ. (كارمن كارپرا) ئەو خانمەئىە لە بوارى نەمايشدا كار دەكات. پىشتەر ناوى (پاول) بوو، ئىستاش كچه، وەك هەر كچىك خۆى جوان دەكات و ماكىاژىش دەكات. كارمن زىباتر دەللىج : شانازى دەكەم كە كچم، پىم واىە ژيانى كچ خۆشتەر لە ژيانى كور، لە پىشووڧا كە كور بووم، هەستەم بە جوانى خۆم نەدەگرد، ئىستاش رۆژانە گرنگى بە جوانى خۆم دەدەم و هەنگاۋىكى چاكىشم هاۋىشتوو.

ئىستا كارى دروئىنە كردن بە دەراسەئىە، دواى ئەوئى دانەۋىلە وەك گەنم و جۆ لە سەر جۆخىنان دادەئىرى كە بە رەوسە دەناسرى، بۆ پاكردەئەۋەى رەوسە لە (كوزر، قەسەل، تۆز، هتد.. بە دوو يان سى كەس رەوسە وەردەگىرن، كە يەكىكى دىكەش بە گىسك و بىرى كوزرى ناو گەنم جىا دەكاتەۋە، تا گەنمەكە پاك بىت و نامادە بىت بۆ ھارىن لە ئاش، يان بۆ (بەتۆ) و ھەلگرتتى تا وەرزى داھاتووى چاندى دەغىل و دانى داھاتوو. ئەو كوزرى جىا دەكرتەۋە، بە دار لىدەدرى و دانەكەى لىدەردەھىئىرى، پاشان شىنەباى دەكەى، لە پاش ئەۋە بە بىژنگ و سەرەند و قەربال، كە قەبارەيان ھەر يەكە جىاۋازە، بىژنگ لە ھەردوۋانى دىكە بچوكتەرە، ھەمان شتىش بۆ كونى ناۋەۋەى ھەر سىكبانە كە لە وردەۋە بۆ درشتە، جووتياران كارى پىۋانى گەنم و جۆ دەكەن، پىۋانىش بە رووبە و تەنەكە دەكرى، ئەگەر دانەۋىلە كەم بى، بە رووبە كارەكە دەكرى، ئەگەر خەرمانىش زۆر بى، بە تەن پىۋانەى دەكەن، رووبە وەك مەنجەللىك واىە، جارن لە

پىۋانى گەنم و جۆ لە سەر جۆخىنان

تاجە گۈلىنە

ئەمەى دەيىنن رەنگە يەكەمجار نەيىت بېيىنن يان ھەندىكمان نەمان بېيىنە، ئەمە تاجە گۈلىنە، جاران لە ۋەرزى بەھار و لە پاش پشكوتنى گۈل و بەرز بوونەۋەيان لە زەوى لە كاتى سەردانى كردنى دەشت و دەردا ئەو كەسانەى سەردانى دەشت و دەريان دەكرد يان ئەوانەى لە لادىكان دەژيان و ژيانيان لە ناو گۈل و گۈلزار بوو، يان ئەوانەى لە باخچەكاندا كارىان دەكرد كلالۋى بە گۈلىان بۇ خۇيان يان بۇ خوشك و خىزان

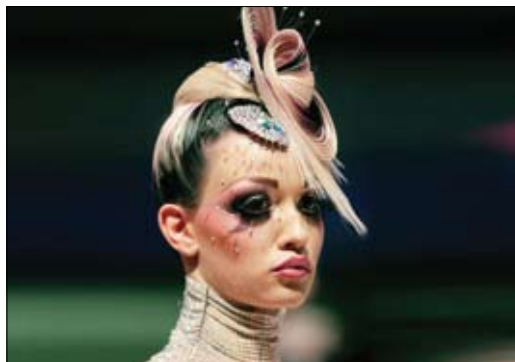
ۋ ھاوسەرەكانيان دروست دەكرد، ۋەك ديارىەكى جوان و بە ئاسانى و خىزايى دروست دەكرا، شىۋازى دروست كردنى ئەو تاجە گۈلىنە چەندىن شىۋازى ھەيە، يەككە لەو شىۋازانە سەرەتا بە شوولە دار بە شىۋەى نزيك لە سەرى ئەو كەسەى دتەۋى بۇى دروست بىكەى يان سەرى خۇت بە شوولە دار بازنەيەك دروست دەكەى پاشان چەندىن جۇرە گۈل كۆدەكەيەۋە و لەو بازنە دارى دەنوسىنى بە شىۋەيەك دارەكان ديار نامىنن، يان چەندىن گژ و گىايەكى قەد ئەستور ۋەك قەدى گەنم و جۇ بەكار دىت پاشان گۈلەكانى بەسەردا جىگىر دەكرى، ۋا باۋە ئەو كەسەى تاجە گۈلىنە بۇ كەسەك دروست دەكات ئەۋەى كەى بۇى دروست دەكات ئاگاي لىنەيىت، ۋاتە بە تەنيا دەچىت بۇ ماۋەيەك ئەو كلالۋە دروست دەكات و كە دىتەۋە ۋەك ديارىەكى كت و پىر لە سەرى ئەو كەسەى دتت، كە بۇى دروست كروۋە يانىش بەيەكەۋە دەچن بۇ دروست كردنى تاجە گۈلىنە بۇ يەكتر.

ئوتۆمبىللىك پروانامە ۋەردەگرىت!

رۇژى دەرچون، ۋەك رۇژىكى خۇشە و ئاۋاتى ھەموو قوتايىيەكە، كە لەو رۇژە ھەموويان بە دل خۇشى و پىرۇزىيى و گۇرپىنەۋى دەسكە گۈل مائاۋايى لە رابردوى خويىنن و پىشۋازى لە داھاتوى بە پروانامەۋە دەكەن، بەلام لە كوردستان ئۆتۆمبىللىش دەرچىت و پروانامە بە دەست دەھىتى. رەنگە بەلاتانەۋە سەير بىچ، كە چۇن ئۆتۆمبىل ئەو كارە بكات. ئەۋەتا قوتايىيەك لە كۆلىژى دىجەلە لە ھەۋلىر، لە رۇژى دەرچوندا، ئۆتۆمبىلەكەى رازاندۇتەۋە ۋەك ئەۋەى قوتايى يىت، كلالۋى دەرچونى لە سەر ناۋە، لوولە كاغەزىكى گەۋرەشى كە (پروانامەى دەرچونە) بە پىشەۋەى ئۆتۆمبىلەكەى قايىم كروۋە، ۋەك ئەۋەى تازە لە كۆلىژ دەرچوۋىت، ئۆتۆمبىلەكەش لە جۇرى كلالىسەرى ئەمەرىكىيە، ئەۋەى كە بە (ئۆباما) ناسراۋە لە نىۋ خەلكدا.

دار دروست دەكرا، بەلام ئەوانەى ئىنستا لە ستىل و مس و ئاسنە، روۋبەيەك گەنم نزيكەى (۹) كىلۋە، يان سووكتەرە يان گراترە، ئەۋەش بەيى قەلۋى و لاۋازى گەنم دەۋەستى، ئەگەر بېيىنە سەر يەكەكانى پىۋانەكردنى گەنم و جۇ، عەلبە ھەيە، كە عەلبە (۳۲) روۋبەيە، ۋاتە (۸) قەزناخ، دارىيە ھەيە كە (۲۰) روۋبەيە، ئەگەر بمانەۋى عەلبەيەك بېيىن دەيىچ، دارىيەك و (۱۲) روۋبە يىت. ئەو كەسەى كە كارى پىۋانەى دانەۋىلە دەكات پىيدەگوترى (كەيار)، لەگەل روۋبەدا دارىك ھەيە پىيدەگوترى (دار روۋبە)، دارروۋبەش بۇ دامال كردنى گەنمى ناۋ روۋبەيە. جوۋتبار ھەندىك لە گەنم يان جۇى ھەلدەگرى بۇ ۋەرزى داھاتوى تۇكردن پىيدەگوترى (بنەتۋ)، كە دوۋبارە زەۋىيەكەى دەكىلىتەۋە و دانەۋىلەكەى پىۋە دەكات. جاران ئەو كارە جىباۋاتر بوو كە دانەۋىلە بە ھىستەر و جەنجەر دەكوترا و بەم كارەش دەگوترا گىرە. دۋاى گىرە و كوترانى خەرمان، ئىنجا شەنەبا دەستى پىچ دەكرد.

پالەوانىيىتى سەيىرتىن قىزى كچان و كوران لەفرانكفورت

چەندىن جۆرە پىشېرىكى لە جىهاندا هەن، كە جىنگەى تىپرامانسن، هەندىكىيان جىنگەى سەمەرەى خەلكە، هەندىكى دىكەش پىر بايەخن لاي خەلك، ئەوتە لە ئەلمانىا، سەيىرتىن پىشېرىكى كرايەو لە ژىر ناونىشانى (پالەوانىيىتى قىزى جىهان)، كە لە شارى فرانكفورت پىشېرىكى جواترىسن داھىنانى پىرچ ئەنجامدرا. بە بەشدارى نىزىكەى (۱۰۰۰) كىبىرىكىكارى جىاواز، كە هەر يەكە بە جۆرە ستاپلىنك بەشدارى ئەو پالەوانىيەى كرد، ئەمەو خەلاتى گرانبەها لەو پىشېرىكىنە دانابوو تا ئەوەى نازناوەكە وەرەدەگرىت و خەلاتەكەشى پىشكەش بكىرى.

كاور ۳/۲۱ - ۴/۱۹

ئەم ماويە بەھىچ شىۋازىك دواناكورى بەوي كەجوانىكەت بەدەر بەخەى بەتايىبەتى بۇ ئەم كەسەى كە دەمىكە سەرنجىتى راكىشارە، ناگادار بە زىاد لەپىرىست سۆز كارت لى نەكات.

گا ۴/۲۰ - ۵/۲۰

لەكاروبارىكەت بەرو پىش دەجىت، بەلام كەمىك ماندوو بوون بەسىماتەو ديار دەمىت، هەول دەدەى گرتىكى خۆشەويستى ياخوڭ گرتىكى ھارپىكەت چارسەر بەكى.

دووانە ۵/۲۱ - ۶/۲۰

ويست و نارەزوۋىكەت ئاسانكارىت بۇ دەكەن دەركاى زۆرت بۆدەكەنەو بۆگىبىشتن بەناراكەت و لەبارى سۆزدارىو ئەوئە دەل رەق مەبە با دەك نەمىتە بەرد.

قرژان ۶/۲۱ - ۷/۲۲

تائىستا گرتى وروژاندن و سەرنج راكىشان لە بىرتايەو بەشىكى زۆرى ھۆشى داگىر كەردوى وەك ئەوي بەخۆت نەمىت و بئەويت ھەموو كاتىك جوانىكەت بەسەلەيتى.

شىر ۷/۲۳ - ۸/۲۲

ھىچ زەحمەتەك نەبە لەبارى ئابورىيەو، بەشىۋەكى كىتەر بىرت بۆتەو دەبات كە بۆگەسەندىكى فەكرى بۆيت، كەمىكىش ھەست بەماندوو بوون دەكەت.

گولەگەنەم ۸/۲۳ - ۹/۲۲

بەپىكەنەن و خۆشى پىشۋازى لەم مانگە دەكەت، ھەست بەنارامى و خۆشەويستى دەكەت، بەلام پىرىستە دورو كەويتەو لە دەپىسى، ئەگەرنە خۆشەويستەكەت زۆر ناخايەتت.

تەرازوو ۹/۲۳ - ۱۰/۲۲

ھەندىك كەس لۆمەت دەكەت دەكەن كە ھۆش و ژىرىيەكى زۆرت ھەبە، بەلام نازايەكى كەم، ھەولبەدە پىچەوانەى ئەمە بەسەلەيتى لەوانىبە كەمىك بىر ئومىد بىت بەلام زۆر ناخايەتت.

دووپىشك ۱۰/۲۳ - ۱۱/۲۱

ئەم ماويە گۆرۋىكارىكان لەبەرۋەندى تۆدا دەمىت ماويەكى بەسودو بەبەرەم دەمىت، دوروكەو لەدەلەپاراكى خۆشەويستى، ھەولەكى خۆشت لەناكار بىر دەكات.

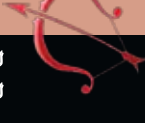
كەوان ۱۱/۲۲ - ۱۲/۲۱

لەوانىبە روويەرووى ئەزمەتلىكى خۆشەويستى نوچى بىتەو، كەدەپە ھۆى سەردەلدانى گرتە لەگەل خۆشەويستى ئىستادا، ھەروەھا خەرىكى پلان دانانەت بۆتەوي گەشتىك بەكەت.

گىسك ۱۲/۲۲ - ۱/۱۹

پەيوەندى خۆشەويستەكەت پىرىستى بەسۆزو سەرىرەشتى كەردن ھەبە، لىمەگەرىچ دەستەكەت ئەمەندە لەچارەروانى تۆدا بىت و لەبىرت نەكات، لەوانىبە نارامى خۆى لەدەست بەدات.

گۆزە ۱/۲۰ - ۲/۱۸

ھىچ نامۆزگارىك نەرامۆش مەكە كە ھارپىكەت يان دەستەكەت پىشكەشت دەكات، تەندروسىت بەرو باشى دەجىت، پەيوەندى سۆزدارىبەكەت سەر لەنوچ دەبۆرتەو.

نەھەنگ ۲/۱۹ - ۳/۲۰

ھەرچەندە مېشكەت بە زۆر شت جەنجالە لەگەل ئەمەش بەبەشى خۆت رازىت بەلام ئەمەش ئەو ناگەپەت ھىچ تىرىكەت لەپاشەروژت نەبە، ھەمىشە لەگەل ھارپىكەت باش بە ئەوان ھەمىشە لە پىشى تۆن بارى دارابىشت گۆرانى بەسەردايت.

نوكتە

■ مندالىكى ھارو ھاج، زۆر لە باوكى دەترسى، روژنىكيان دەچىتتە سەر دارىك و يارى دەكات، لە ناكاو دەكەويت و بەردەبىتتە دەستىكى برىندار دەبى، لە خۆپەو دەلى: باش نەبوو نەمردم، ئە گىنا باوكم دەيكوشتم!

ئاكامى بى بە ئىنى

پاشايەك لە زىستاندا بە شەو روژىشتە دەرەو، بە سەرپازىكى ئىشكىرى گوت: سەر مات ئىيە؟؟

ئىيە؟؟

سەرپازەكە گوتى: راھاتووم! پاشاكە گوتى: فەرمان دەكەم جل و بەرگىنى گەرمت بۇ بىنن! دواتر پاشاكە لە بىرى كرد، جل و بەرگى بۇ بىنن، بەيانى كە لە خەو ھەستان بىنپان سەرپازەكە مردووه و لەسەر دىوارەكە نووسىيەتتى: لە گەل سەرما راھاتبووم، بەلام بە ئىنى جل و بەرگە گەر مەكەت و ئرانى كردم و منى كوشت.

وتەى ناوداران

- وليام شكسپير لە بارى گەورەيەو دەلى:

ھەموكەس بايى ئەوئەندى خۆى گەورەيە، ھەندىك بە گەورەيى لە داىك دەبن، ھەندىكى دىكەش گەورەيى بە دەست دەھىن، ھەندىكى دىكەش بە زۆر خۆيان گەورە دەكەن.

زاخاوى مېشك

بۇ زانىنى ناستى زىرەكىت، ھەولبە ئەنجامى ئەم شىكارە بدۇزىتەو..

ئەم چوارگوشانە بە پىت پر بکہرەو، كە لە كۆتايىدا ناوكت بۇ دەرەدەچىت بتوانە لە ماوهى (5) خولەكدا ناوہكە بدۇزىتەو، بە سوود وەرگرتن لەم ناسانكارىانەى خوارەو

- پىتى خانەكانى (۲+۱) كۆ بکہىتەو بە ماناى (ژمارەكە ئە گەر جارانى خۆى بکہىت دەكات بە سەد)
- پىتى خانەكانى (۶+۴+۳) كۆ بکہىتەو بە ماناى (ويئە بە زمانى عەرەبى)
- پىتى خانەكانى (۶+۵+۴) كۆ بکہىتەو بە ماناى (ماددەكە لە ناسن دروست دەكرى بارىكە)
- پىتى خانەكانى (۵+۴) كۆ بکہىتەو بە ماناى (ژمارەكە داوى ژمارە ۲۹).

تابلۆ

بەكەكە لە تابلۆ ھەرە جوانەكانى ويئەكىشى فەرەنسى (جيان شوگۇست دۇمىنيكىو) يە، كە لە سالى (۱۷۸۰) لە داىك بووہ و لە سالى (۱۸۶۷) كۆچى كىرەو، تابلۆيەكەى بە ناوى (كۆنتىسە دۇ ھۇسۇنقىللى) يە، باس لە جوانى ئەو كچه دەكات، كە ئەو كاتە لە تەمەنى (۱۸) سالى شوى كىرەو، لەبەر جوانىيەكەى چەندىن كەسانى دىكە ھەر داوى كەوتوون لە داوى شووكردى بە دىپلوماتكارىكى ئەو كاتە.

كارىكاتىر

- لەم ويئەدەدا قوتابىيەك دەپەوى بچىتتە قوتابخانەكەى، رىنگەشى لىج ون بوو، ھەولبە رىنگەى دروستى بۇ دەست نىشان بکہى تا بگاتە قوتابخانەكەى!

